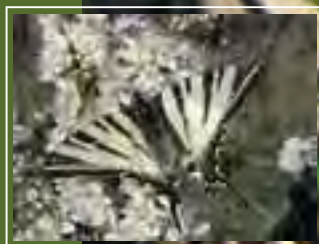

SEDLISKÁ

NATURA 2000

NATURA 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie. Hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie európskeho prírodného bohatstva – najzázračnejších a najohrozenejších biotopov¹ a druhov na území štátov EÚ. Sústavu NATURA 2000 tvoria **chránené vtáčie územia** vyhlásené s cieľom ochrany vtáctva a **územia európskeho významu** s cieľom ochrany ostatných vzácných a ohrozených rastlinných a živočíšnych druhov a ich biotopov. O zaradení územia do sústavy NATURA 2000 rozhoduje Európska komisia, ktorá územia vyberá z predložených návrhov jednotlivých členských krajín.

ÚZEMIE EURÓPSKEHO VÝZNAMU SEDLISKÁ

Teplomilný dubový les

Identifikačný kód územia: SKUEV0175

Nadmorská výška: 230 – 303 m n. m.

Rozloha: 46,09 ha

Kraj: Trnavský

Okres: Hlohovec

Katastrálne územie: Hlohovec

¹ prírodný životný priestor charakterizovaný určitými vonkajšími podmienkami a súborom v ňom žijúcich organizmov (rastlín a živočíchov)

Územie sa nachádza severovýchodne od mesta Hlohovec

PRÍRODNÉ POMERY

Územie sa nachádza v západnej časti Slovenska, SV od mesta Hlohovec, v najjužnejšom výbežku Považského Inovca, na styku s Podunajskou nížinou. Na geologickej stavbe územia sa podieľajú horniny druhohôr – mezozoika obalovej série inoveckej, treťohorné sedimenty a horniny kvartéru. Hlavnou stavebnou časťou územia sú druhohorné vápence a dolomity. Treťohorné sedimenty vystupujú na povrch v JV časti územia a majú charakter karbonátových brekcií. Kvartérne horniny tvoria hliny a spraše, sú výrazne vyvinuté predovšetkým v SZ lesnatej časti územia.

V území sa vyskytujú teplomilné dubové lesy s dubom plstnatým, ktoré sú na odlesnených miestach nahradené teplo- a suchomilnými travinno-bylinnými spoločenstvami, po okrajoch lemované porastami trnkových krovín. Vzhľadom na to, že lesné porasty v území nie sú na extrémnych svahoch, sú zapojenejšie, dub plstnatý (*Quercus pubescens*) je tu zriedkavejší. Z drevín prevláda dub zimný

Okraje nelesnej časti územia sú lemované krovínami

Suchomilné travinno-bylinné spoločenstvá s masovým výskytom hlaváčika jarného

Okraj dubového lesa

(*Quercus petraea* agg.) a dub cerový (*Q. cerris*), z krovinných druhov je častý napr. drieň obyčajný (*Cornus mas*) a kalina siripútková (*Viburnum lantana*).

Chránené a ohrozené druhy rastlín a živočíchov sú najviac zastúpené v nelesnej časti územia. V skorom jarnom období je najnápadnejším druhom poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*) – druh európskeho významu. Ďalšími ochranársky významnými druhmi flóry sú napr. hlaváčik jarný (*Adonis vernalis*), poniklec lúčny český (*Pulsatilla pratensis* subsp. *bohemica*), vstavač trojzubý (*Orchis tridentata*), vstavač purpurový (*O. purpurea*), na lesných okrajoch jasenec biely (*Dictamnus albus*). V lesnej časti územia boli z chránených a ohrozených druhov rastlín zistené napr. modruška pošvatá (*Limodorum abortivum*) a ľalia zlatohlavá (*Lilium martagon*).

Typickým živočíšnym druhom nelesnej časti územia je jašterica zelená (*Lacerta viridis*), z bezstavovcov boli v území zistené viaceré chránené a ohrozené druhy motýľov, napr. vretienka neskorá (*Zygaena laeta*) a vidlochvost ovocný (*Iphiclidides podalirius*). Z ďalších druhov hmyzu tu žije napr. modlivka zelená (*Mantis religiosa*), v lesných porastoch sa vyskytuje lajniak skarabeusovitý (*Sisyphus schaefferi*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), zo stavovcov napr. užovka stromová (*Elaphe longissima*).

Jašterica zelená (*Lacerta viridis*)

Užovka stromová (*Elaphe longissima*)

Nelesná časť územia je ohrozená prirodzeným zarastaním drevinami, a tiež rozširovaním invázných druhov

NEGATÍVNE VPLYVY

Územie je ohrozované predovšetkým prirodzeným zarastaním sucho- a teplomilných travinno-bylinných spoločenstiev, ktoré môže viesť k ich postupnému zániku.

Z ostatných vplyvov sú škodlivé najmä vjazdy bicyklov a motocyklov, ktoré spôsobujú eróziu pôdy predovšetkým v nelesnej časti územia. Protiprávnym konaním je i občasné vykopávanie rastlín, najmä poniklecov a hlaváčikov, na účely ich pestovania v skalkách a záhradách.

Kalina siripútková (*Viburnum lantana*)

Jasenec biely (*Dictamnus albus*)

Chodník vytvorený cyklistami

LEGENDA:

 SKUEV0175 Sedliská

Suchomilné travinno-bylinné spoločenstvá

OCHRANA ÚZEMIA

Súčasťou územia európskeho významu je prírodná rezervácia Sedliská, v ktorej sú predmetom ochrany teplo- a suchomilné travinno-bylinné spoločenstvá s masovým výskytom ponikleca veľkokvetého a hlaváčika jarného. Na území prírodnej rezervácie platí 4. stupeň ochrany. Do návrhu územia európskeho významu boli zahrnuté i susedné porasty dubového lesa.

Cieľom ochrany je zachovanie druhovej rozmanitosti územia, priaznivého stavu biotopov a rastlinných a živočíšnych druhov európskeho významu. Naplnenie týchto cieľov ochrany vyžaduje špeciálnu starostlivosť, ktorá bude vykonávaná podľa schválených programov starostlivosti s určenými opatreniami na obdobie 10 rokov.

Každé územie európskeho významu sa po schválení Národného zoznamu navrhovaných ÚEV vládou SR (17. 3. 2004) považuje za chránené územie. Je to štádium tzv. **predbežnej ochrany**, ktorej cieľom je zabezpečiť, aby sa stav európsky významných druhov a biotopov v území nezhoršoval. Toto obdobie môže trvať až 9 rokov, pričom počas prvých 3 rokov je národný zoznam posudzovaný v Európskej komisii a dochádza k definitívnemu výberu územia do sústavy NATURA 2000 a do maximálne ďalších 6 rokov dôjde k vyhláseniu územia. Predbežná ochrana je realizovaná prostredníctvom stupňov ochrany uvedených v národnom zozname. Podrobný zoznam parciel so zaradením k príslušnému stupňu ochrany pre ÚEV Sedliská, ako aj všetky ďalšie informácie o sústave NATURA 2000 na Slovensku nájdete na www.sopsr.sk/natura.

Stupne ochrany. Podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny je územná ochrana na Slovensku diferencovaná podľa stupňov ochrany. Najmenšie obmedzenia v prospech ochrany prírody predstavuje 1. stupeň (platí na celom území SR), najprísnejší je 5. stupeň (o. i. zahŕňa zákaz pohybu mimo vyznačených turistických chodníkov, zberu plodov a rušenia pokoja v záujme prítomných živočíchov a samozrejme vylučuje hospodársku činnosť). V prípade zónovania územia, jednotlivým zónam zodpovedajú príslušné stupne ochrany (zóna A = 5. stupeň, zóna B = 4. stupeň, zóna C = 3. stupeň, zóna D = 2. stupeň. 1. stupeň nemá pridelenú zónu).

Je nevyhnutné zabrániť rozširovaniu invázijských druhov drevín v území – orgovánu

STAROSTLIVOSŤ O ÚZEMIE

Nelesné biotopy: Na udržanie druhovej skladby, štruktúry a pre zachovanie priaznivého stavu nelesných biotopov treba vykonávať občasné kosenie travinno-bylinných porastov s následným odstraňovaním biomasy. Zároveň je nevyhnutné brániť zarastaniu rastlinných spoločenstiev s výskytom ponikleca, a to odstraňovaním náletových drevín, z ktorých sú najnebezpečnejšie invázne druhy – agát a orgován. Aby sa zabránilo poškodzovaniu vegetácie a pôdneho povrchu je nevyhnutné obmedziť pohyb osôb a vylúčiť vjazd motorových vozidiel a bicyklov.

Lesné biotopy: V lesných biotopoch treba výchovné zásahy zamerať na postupné odstraňovanie nepôvodných druhov a podporu dubov a iných stanovištné pôvodných druhov drevín. Na dosiahnutie priaznivého stavu európsky významných druhov hmyzu a ostatných skupín živočíchov treba postupne zvýšiť podiel starších lesných porastov a ponechávať najstaršie vybrané jedince stromov na prirodzené odumretie a rozpad.

Iskerník ilýrsky
(*Ranunculus illyricus*)

Hlaváčik jarný
(*Adonis vernalis*)

Poniklec lúčny český
(*Pulsatilla pratensis* subsp. *bohemica*)

ZOZNAM BIOTOPOV EURÓPSKEHO VÝZNAMU V ÚZEMÍ

Typ biotopu	Kód NATURA 2000 (* prioritné biotopy)
Vresoviská a krovinné biotopy mierneho pásma Xerothermné kroviny	40A0*
Prirodzené a poloprirodzené travinno-bylinné biotopy Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovištia <i>Orchidaceae</i>)	6210* 6240*
Lesné biotopy Teplomilné panónske dubové lesy	91H0*

^ Teplomilný dubový les Kamienka modropurpurová (*Lithospermum purpurocaeruleum*)
– druh teplomilných dubín >>

ZOZNAM DRUHOV EURÓPSKEHO VÝZNAMU V ÚZEMÍ

Skupina	Slovenský názov	Vedecký názov
Vyššie rastliny	poniklec veľkokvetý	<i>Pulsatilla grandis</i>
Chrobáky	–	<i>Bolbelasmus unicornis</i>

Poniklec veľkokvetý
(*Pulsatilla grandis*)

Roháč obyčajný
(*Lucanus cervus*)

Ľalia zlatohlavá
(*Lilium martagon*)

Vstavač purpurový (*Orchis purpurea*)

Vstavač trojzubý
(*Orchis tridentata*)

KONTAKTNÉ ADRESY

ISBN 978-80-89310-03-6

Štátna ochrana prírody SR
Správa chránenej krajinej oblasti Malé Karpaty
Štúrova 115, 900 01 Modra
tel: 033/6474002
fax: 033/6474002
e-mail: m.karpaty@sopsr.sk

www.sopsr.sk/natura

Autori fotografií: © D. Baláž, © K. Durdovanská, © P. Hollý, © V. Klescht, © P. Polák, © R. Stolárik, © H. Strašíťáková, © B. Varga, © L. Vavrová, © E. Žitňanská

Tento informačný materiál vydala ŠOP SR v rámci projektu Optimalizácia komunikácie a informovania o chránených územiach zaradených do sústavy Natura 2000, ktorý je spolufinancovaný Európskou úniou.

Foto na obálke:

predná strana – poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), odkvitnuté poniklece, vidlochvost ovocný (*Iphiclidia podalirius*)

zadná strana – interiér dubového lesa

